

Asia: Eräiden osinkojen lähdeverotuksen ja kiinteistösijoituksista saatujen voittojen verotuksen uudistaminen, työryhmäraportti, VM090:00/2020

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriölle eräiden osinkojen lähdeverotuksen ja kiinteistösijoituksista saatujen voittojen verotuksen uudistamista koskevasta työryhmäraportista.

Finnwatch kannustaa toteuttamaan viiveettä tuloverolain 10 § 10 kohdan muutoksen, jolla mahdollistetaan mahdollisimman laajasti välillisesti omistettujen kiinteistöjen luovutusvoittojen verotus. Myös muita toimia kiinteistötulojen veropohjan tiivistämiseksi tarvitaan. Kyseeseen voisi tulla esimerkiksi kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavien erikoissiioitusrahastojen verovapauden poistaminen. Osinkojen lähdeveron osalta Finnwatch kannattaa mahdollisimman laaja-alaista ratkaisua. Erityisen vahvat perusteet on löydettävissä rahastoihin ja vakuutuskuoriin kohdistuvalle verolle.

Veropohjan tiivistämistoimille on selkeä tarve

Työryhmäraportin taustalla on perusteltu huoli Suomen veropohjan vuotamisesta. Iso osa suomalaisyritysten toisille yhteisöille maksamista osingoista ja Suomesta saaduista kiinteistötuloista on tällä hetkellä saajalleen verovapaata tuloa. Yksi keskeinen syy on se, että suomalainen yhteisö on säädetty osittain tai kokonaan verovapaaksi ja ulkomainen saajayhteisö rinnastuu EU-säännösten nojalla tällaiseen verovapaaseen toimijaan¹. Vaikka eri yhteisöjen verovapaudelle on löydettävissä perusteita, on verovapaus etenkin rajat ylittävissä tilanteissa usein ongelmallista ja johtaa toisinaan ei-toivottaviin nollaverotustilanteisiin. Myös tiettyjen kotimaisten toimijoiden kohdalla osinko- ja kiinteistötulojen verovapaus kaventaa veropohjaa merkittävästi.

Syyt eri toimijoiden verovapaudelle vaihtelevat yhteisötyypeittäin. Esimerkiksi yleishyödyllisten toimijoiden kohdalla verovapaus perustuu siihen, että ko. tahojen toiminta on nähty yhteiskuntaa hyödyttäväksi eikä niiden toiminnan tuottoja (pl. esimerkiksi liiketoiminta) ole siksi nähty tarpeelliseksi verottaa. Sijoitusrahastojen, eläkelaitosten ja sijoitusidonnaisia säästöhenkivakuutuksia ja kapitalisaatiosopimuksia (jäljempänä vakuutuskuoria) markkinoivien vakuutusyhtiöiden tapauksessa verovapaus² liittyy puolestaan siihen, että näiden yhteisöjen kohdalla on nähty riittäväksi, että veroa maksetaan

¹ Tämä on myös sellainen vapautumissyys, johon Suomella on kansallisesti mahdollisuus vaikuttaa. Esimerkiksi emo-tytäryhtiödirektiivin nojalla osinkoveroilta vapautumiseen Suomi ei pysty kansallisesti puuttumaan.

² Sijoitusrahastot ovat verovapaita, kun ne täyttävät tietyt laissa määritetyt kriteerit. Eläkelaitosten ja vakuutuskuoria hallinnoivien vakuutusyhtiöiden kohdalla verotussäännökset on puolestaan laadittu siten, ettei näille yhteisöille käytännössä synny verotettavaa tulosta (osa eläkelaitoksista on säädetty verovapaiksi ja loppuilla eläke- ja vakuutusyhtiöillä osinkotulot ovat veronalaista tuloa, mutta yhteisö saa tehdä vastaavan vähennyskelpoisen vastuuvélkakirjauksen, jolloin verotettavaa nettotuloa ei käytännössä synny).

siinä vaiheessa, kun rahastosta tai vakuutuskuoresta nostetaan varoja tai eläkeyhtiöstä saadaan eläkettä. Tämä logiikka ei kuitenkaan toimi ulkomaisten rahastojen, eläkelaitosten ja vakuutuskuorien kohdalla, koska Suomi ei pysty verottamaan tuloja siinä vaiheessa, kun maksu lopulliselle edunsaajalle tapahtuu. EU-säännöksistä johtuen ulkomaisten yhteisöjen verotuksellinen kohtelu vastaa silti kotimaisten yhteisöjen verokohtelua. Ulkomaisten rahastojen, eläkelaitosten ja vakuutuskuorien tapauksessa osingot jäävät siksi useimmiten kokonaan verottamatta Suomessa. Joissain tapauksissa tulot voivat jäädä kokonaan verottamatta myös ulkomaisen yhteisön ja sijoittajan/eläkkeensaajan kotimaassa³.

Kiinteistöistä saatavien juoksevien tulojen ja myyntivoittojen kohdalla tilanne on vastaava. Vaikka nämä tulot muuten katsottaisiin Suomesta saaduiksi tuloiksi ja verotettaisiin verosopimusten mukaan Suomessa, on ulkomaisille yhteisöille maksettavat tulot vapautettava veroista, jos saaja rinnastuu kotimaiseen osittain tai kokonaan verovapaaseen toimijaan. Näidenkään tulojen kohdalla Suomen verotusvalta ei ulotu siihen tilanteeseen, jossa varoja myöhemmin nostetaan esimerkiksi kiinteistöihin sijoittavasta erikoissijoitusrahastosta. Tästä johtuen iso osa ulkomaisista kiinteistöisijoittajista saa kiinteistötulonsa Suomesta verovapaasti.

Toisinaan verotuksen lykkäämisen mahdollistavat verosäännökset johtavat vajaaverotukseen myös puhtaasti kotimaisissa tilanteissa. Näin käy esimerkiksi silloin, kun tuotot kertyvät verovapaasti rahastoon tai vakuutuskuoreen, joka siirtyy perillisille ennen sijoitusinstrumentin realisoimista. Verotus voi jäädä tapahtumatta myös siksi, että sijoittaja muuttaa maasta (joko tosiasiallisesti tai keinotekoisesti) ennen rahasto-osuuksista luopumista tai vakuutuskuoren purkua. Suomen veropohjan merkittävän kaventamisen lisäksi verotuksen lykkäämiseen tähtäävät säännöt aiheuttavat siis myös nollaverotustilanteita. Näiden tilanteiden välttämiseksi verolainsäädäntöä uudistettaessa tulisi pyrkiä mahdollisimman laajoihin ja tiiviisiin veropohjiin.

Veroilta vapautetun osinko- ja kiinteistötulon määrä fiskaalisesti merkittävä

Sekä osinko- että kiinteistötulon kohdalla verovapaus on fiskaalisesti merkittävä. Työryhmäraportin mukaan ulkomaisille yhteisöille maksettujen, lähdeverolta maksuhetkellä vapautettujen osinkojen määrä liikkui vuosina 2016–2019 noin 640–1 320 miljoonassa eurossa⁴. Lisäksi verohallinto saa vuosittain jälkikäteisiä lähdeveron palautushakemuksia, joiden kohteena on satojen miljoonien eurojen osingot. Kotimaisten kokonaan, osittain tai tosiasiallisesti verovapaiden yhteisöjen saamat osingot ylsivät samalla periodilla 1,9–2,5

³ Esimerkiksi Finnwatchin eläkeyhtiöitä koskevassa tutkimuksessa havaittiin, että osa luxemburgilaisista rahastomuodoista on vapautettu veroista ja osasta sijoittaja voi lisäksi nostaa varoja verottomasti. Kts. Finnwatchin vuonna 2014 julkaistu raportti Eläkkeitä muiden maiden verorahoilla?: https://finnwatch.org/images/pdf/elke_postfinal.pdf

⁴ Kts. työryhmäraportissa esitetyt tilastot s. 79–80. Vuonna 2020 osinkojen kokonaismäärät putosivat poikkeuksellisen paljon globaalin pandemian seurauksena eivätkä ne siksi edusta ns. normaalia tasoa.

miljardiin euroon vuodessa. Sekä ulkomaisille että kotimaisille yhteisöille maksetut osingot huomioiden vuositasolla puhutaan siis parhaimmillaan jopa 3,8 miljardin euron verovapaista osingoista.

Verosta vapautettujen kiinteistötulojen määriä ei esitetty työryhmäraportilla. Kyse on kuitenkin voimakkaassa kasvussa olevasta tuloerästä, sillä kotimaisten kiinteistöihin sijoittavien erikoissijoitusrahastojen kiinteistömistukset ovat kasvaneet viime vuosina ripeästi. Näiden rahastojen yhteenlaskettu tase kasvoi Suomen kiinteistömarkkinoista tilastoja tuottavan KTI:n mukaan 15 prosenttia pelkästään vuoden 2020 aikana ja kotimaiset kiinteistöihin sijoittavat erikoissijoitusrahastot omistavat jo 10 prosenttia kaikesta ammattimaisten sijoittajien omistuksessa olevasta kiinteistösijoitusvarallisuudesta⁵. Ulkomaisten kiinteistöihin sijoittavien erikoissijoitusrahastojen osalta tietoa on heikommin saatavilla, mutta kokonaistasolla lähes kolmannes Suomen kiinteistöistä on ulkomaisessa omistuksessa⁶.

Työryhmäraportin suositukset ongelman ratkaisemiseksi jäävät laihoiksi

Työryhmäraportilla on etsitty keinoja em. veropohjan aukkojen paikkaamiseksi. Käytännössä siinä on tarkasteltu 5 prosentin lähdeveron asettamista osingoille, jotka maksetaan verosta vapautetuille tahoille. Lisäksi työryhmäraportissa on tarkasteltu keinoja kiinteistötulojen veronalaisuuden laajentamiseksi. Molempien tarkastelujen piirissä ovat sekä kotimaisten että ulkomaisten tahojen saamat tulot, koska ulkomaisten yhteisöjen eriävä verokohtelu olisi EU-säännösten vastaista.

Työryhmä esittää, ettei osinkojen lähdeveroa säädetä. Suositusta perustellaan mm. sillä, että lähdevero poikkeaisi menettelynä nykyisestä osinkoverotuksesta, kohdistuisi pistemäisesti vain osaan toimijoista ja tekisi osinkoverojärjestelmästä monimutkaisemman. Lisäksi työryhmä pitää ongelmallisena sitä, että ulkomailta Suomeen maksetut osingot ja myyntivoitot jäisivät verotuksen ulkopuolelle. Lopuksi työryhmä kantaa vielä huolta lähdeveron perimistä rajoittavista verosopimuksista, veron mahdollisista käyttäytymisvaikutuksista sekä verotuottoarvioihin liittyvistä epävarmuuksista.

Perustelut eivät vakuuta. On selvää, että uuden veron säätäminen poikkeaa aina menettelynä nykytilanteesta, eikä lähdeveroa, tai muutakaan veroa, voida vastustaa tällä perusteella. Suomessa osinkoverojärjestelmä koostuu jo nykyisellään useista eri toimijoita koskevista säännöksistä, jotka eroavat toisistaan. Ei siis ole olemassa mitään yksinkertaista ja yhdenmukaista osinkoverotusta, josta uusi lähdevero poikkeaisi. Pistemäinen kohdistuminen tiettyihin toimijoihin lienee puolestaan koko lähdeveron perusajatus: sen on tarkoitus koskea pistemäisesti niitä toimijoita, jotka eivät ole muutoin osinkoverotuksen

⁵ KTI Erikoissijoitusrahastokatsaus 2021: <http://view.24mags.com/kti/kti-erikoissijoitusrahastokatsaus-2021#/page=1>

⁶Kts. KTI Markkinakatsaus kevät 2020: https://kti.fi/wp-content/uploads/KTI_MK_K_2020.pdf

piirissä. Myöskään osinkoja koskevan lähdeveron vastustaminen sillä perusteella, ettei vero kohdistu a) ulkomailta Suomeen maksettuihin osinkoihin, joita maksavan yhtiön kotimaa osassa tapauksista lähdeverottaa, tai b) myyntivoittoihin, joihin mikään olemassaoleva osinkovero ei kohdistu (eikä tulekaan kohdistua, sillä kyseessä on eri tulotyyppi), ei vakuuta. Loppujen perustelujen osalta todettakoon vielä, että esimerkiksi ulkomaisille yrityksille maksettavista osingoista peritään lähdeveroa, vaikka pieni osa verosopimuksista estää lähdeveron perimisen (se ei ole peruste olla verottamatta muita), mahdollisista käyttäytymisvaikutuksista ei ole työryhmäraportissa esitetty minkäänlaista näyttöä tai edes arvioita ja verotuottoarvioihin liittyy aina jonkinasteista epävarmuutta (sekään ei silti ole syy luopua uusista veroista).

Kiinteistötulojen osalta työryhmä esittää toimia välillisesti omistettujen kiinteistöjen luovutusvoittoverotuksen laajentamiseksi. Näille nähdään olevan tarve, koska kansallinen lainsäädäntömme rajoittaa tällä hetkellä Suomen mahdollisuuksia verottaa kiinteistöjen myyntivoittoja siinä laajuudessa, missä se olisi verosopimusten mukaan mahdollista. Lisäksi työryhmä esittää kiinteistörahastojen veromuutoksiin keskittyvän jatkoselvityksen laatimista.

Kiinteistöjen luovutukseen liittyvä TVL 10 § 10 muutos kannatettava, myös muita toimia kiinteistötulojen veropohjan tiivistämiseksi tarvitaan

Finnwatch kannattaa tuloverolain 10 § 10 kohdan muutosta, jolla mahdollistetaan välillisesti omistettujen kiinteistöjen luovutusvoittojen verotus. Nykyisellään ulkomaisten yhteisöjen saamia kiinteistöjen luovutusvoittoja voidaan verottaa Suomessa vain silloin, kun myynnin kohteena on suora kiinteistöomistus. Iso osa Suomen verosopimuksista sallisi kiinteistöjen luovutusvoittojen verotuksen myös välillisesti omistettujen kiinteistöjen kohdalla, mutta esteenä on ollut tuloverolain Suomesta saatua tuloa koskevan määritelmän suppeus ja siitä kertynyt oikeuskäytäntö.

Finnwatch on aikaisemminkin esittänyt, että TVL 10 § 10 kohta muutettaisiin kattamaan myös välillisesti omistettujen kiinteistöjen luovutukset⁷. Tarve muutokselle nousi esiin Finnwatchin kiinteistösijoitusyhtiö Spondan verojärjestelyjä koskevassa tutkimuksessa. Tutkimuksen pääpaino oli Spondan verojen välttämiseksi toteutetuissa rahoitusjärjestelyissä, mutta samassa yhteydessä nostimme esiin, ettei Spondan luxemburgilainen omistaja Polar Bidco tule yhtiön omistuksesta luopuessaan maksamaan myyntihetkellä realisoituvasta myyntivoitosta veroa. Tämä siitä huolimatta, että Spondan omaisuus koostuu pääosin Suomessa sijaitsevista kiinteistöistä. Jos kiinteistöt olisivat ulkomaisen emoyhtiön suorassa omistuksessa, olisivat myyntivoitot Suomessa veronalaista tuloa. Verolta pystyy siis nykyisellään välttämään yksinkertaisen holdingyhtiöjärjestelyn avulla.

⁷ Kts. Finnwatchin tutkimusartikkeli: <https://finnwatch.org/fi/tutkimukset/730-aggressiivista-verosuunnittelua-kiinteistoealalla>

TVL 10 § 10 kohdan muutos on perusteltua toteuttaa mahdollisimman laaja-alaisesti, jotta verotukselta ei voi välttyä omistusrakennetta muuttamalla. Käytännössä TVL 10 § 10 piiriin olisi tarpeellista saattaa mm. ulkomaisten kiinteistöholdingyhtiöiden ja kiinteistörahastojen osuuksien luovutukset. Myöskään laajaomisteisten rakenteiden ulosrajaamiselle on vaikea löytää hyviä perusteita. Muutokset on syytä toteuttaa mahdollisimman pian siinäkin tapauksessa, että kiinteistörahastojen verotuksen uudistamista päädytään muilta osin selvittämään erillisessä jatkoselvityksessä.

Kiinteistötulojen veropohjan aukot eivät rajaudu ainoastaan välilliseen omistamiseen. Työryhmäraportilta käy ilmi, että Suomen verotusvalta on moniin muihin maihin verrattuna kapea mm. erilaisten kiinteistörahastojen saamien kiinteistötulojen kohdalla⁸. Työryhmä ei kuitenkaan anna konkreettisia suosituksia kiinteistörahastoihin kohdistuvista veromuutoksista, vaan esittää erillisen jatkoselvityksen laatimista siitä, tulisiko kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavien erikoissijoitusrahastojen verotus eriyttää muista rahastoista. Ratkaisuvaihtoehtojen laajemman tarkastelun siirtäminen jatkoselvitykseen on harmillista, koska se väistämättä viivästyttää lainvalmistelun aloittamista. Finnwatch näkee kuitenkin jatkoselvityksen tarpeelliseksi nyt, kun mahdollisia toteutusvaihtoehtoja ei ole käsitelty yksityiskohtaisesti työryhmäraportilla. Jatkoselvityksessä on tärkeää tarkastella kattavasti eri vaihtoehtoja sen sijaan, että tarkastelu rajattaisiin kapeasti esimerkiksi työryhmän esiin nostamaan harvaomisteisia rahastoja koskevaan läpivirtausmalliin, joka todennäköisesti koskisi hyvin pientä erikoisrahastojoukkoa. Läpivirtausmallin rajoitteista johtuen kiinteistöihin ja kiinteistöosakkeisiin sijoittavien erikoissijoitusrahastojen verovapauden poisto voisi olla potentiaalisempi sääntelyratkaisu. Muissa pohjoismaissa on tyypillistä, että kiinteistöihin sijoittavat erikoissijoitusrahastot maksavat tuloksestaan veroa⁹. Tämä olisi myös sääntelyteknisesti huomattavasti yksinkertaisempi ratkaisu läpivirtausmalliin verrattuna. Jatkoselvityksessä tulisi lisäksi pyrkiä arvioimaan kattavasti eri toteutusvaihtoehtojen verovaikutuksia.

Osinkojen lähdevero syytä säätää mahdollisimman laaja-alaisena

Osinkoveroista osittaisen tai täydellisen verovapauden vuoksi vapautettujen yhteisöjen saamiin osinkoihin kohdistuva lähdevero tiivistäisi veropohjaa merkittävästi saattamalla nykyisellään verovapaat osingot matalan lähdeveron alaiseksi. Veropohjan tiivistämisen näkökulmasta lähdeveron olisi hyvä kohdistua mahdollisimman laaja-alaisesti kaikkiin osinkoveroista vapautettuihin tahoihin. Näin toteutettuna lähdevero myös lisäisi parhaiten osinkoverotuksen neutraliteettia eri muotoisten toimijoiden keskuudessa.

Lähdeveron tarkoituksenmukaista soveltamisalaa voidaan lähestyä myös sillä kerättävien verotuottojen näkökulmasta. Näin tarkasteltuna olennaisimpia ryhmiä ovat työryhmäraportin mukaan sijoitusrahastot, yleishyödylliset yhteisöt, työeläkevakuuttajat sekä julkisyhteisöt.

⁸ Kts. maavertailu raportin s. 148

⁹ Esimerkiksi Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa kiinteistörahastoja ei ole vapautettu veroilta.

Ulkomaisista toimijoista sijoitusrahastot ovat ylivoimaisesti suurin verovapaita osinkoja rinnastuksen vuoksi saava ryhmä. Fiskaalisesti olennaisimpien yhteisöryhmien rajaamiselle lähdeveron ulkopuolelle pitäisi olla vahvat perusteet.

Erityisen vahvat perusteet osinkojen lähdeverotukselle on löydettävissä sijoitusrahastojen ja vakuutuskuorien kohdalla, mistä johtuen näitä toimijoita on käsitelty jäljempänä erikseen.

Rahastoille maksetuista osingoista valtaosa jää Suomessa verottamatta myös myöhemmässä vaiheessa

Rahastoille maksettavista osingoista valtaosa maksetaan ulkomaisille rahastoille. Näissä tapauksissa Suomi ei pysty verottamaan tuloa myöskään siinä vaiheessa, kun sijoittaja lunastaa rahasto-osuuksiaan. Ulkomaisten rahastojen saamien, maksuhetkellä rinnastuksen vuoksi lähdeverosta vapautettujen osinkojen määrä vaihteli 550–1 040 miljoonan euron välillä vuosina 2016–2019, kun kotimaisten rahastojen saamat verovapaat osingot ylsivät samalla periodilla korkeimmillaankin vain 280 miljoonaan euroon¹⁰. Rahastojen kohdalla osinkojen verovapautta on siis vaikea perustella sillä, että tulot verotetaan myöhemmässä vaiheessa: valtaosaan myöhemmin tapahtuvista rahasto-osuuksien lunastuksista Suomella ei ole verotusoikeutta ja osa jää verottamatta myös rahaston ja sijoittajan kotimaassa.

Ulkomaisten rahastojen suuri suhteellinen osuus johtaa myös siihen, että ulkomaiset rahastot maksaisivat suurimman osan rahastojen saamiin osinkoihin kohdistuvasta lähdeverosta. Työryhmäraportissa on arvioitu, että vuosien 2016–2018 ajan suomalaisiin rahastoihin kohdistuva lähdevero olisi 5 prosentin kannalla jäänyt 10–14 miljoonaan euroon vuodessa. Ulkomaisten rahastojen kohdalla vero olisi puolestaan yltänyt 30–50 miljoonaan euroon jo ilman jälkikäteisten lähdeveron palautushakemusten huomioimista. Lähdeveron palautushakemukset kasvattavat summaa entisestään.¹¹ Lähdeverojen palautukset sisältävän vuotuisen kokonaissumman voi ulkomaisten rahastojen kohdalla arvioida liikkuvan noin 40–70 miljoonassa eurossa¹². Ulkomaiset rahastot maksaisivat siis noin 80 prosenttia rahastoihin kohdistuvasta osinkojen lähdeverosta.

Rahastojen kohdalla osinkojen lähdevero olisi myös teknisesti helppoa toteuttaa, koska kyse on kokonaan veroilta vapautetuista yhteisöistä. Tällöin olemassaolevat verotussäännökset eivät aiheuta yhteensopivuushaasteita. Menettely ei myöskään olisi kansainvälisesti verrattuna poikkeuksellinen: Saksa perii rahastoille maksetuista osingoista 15 prosentin

¹⁰ Kts. työryhmäraportissa esitetyt tilastot s. 77–80. Vuonna 2020 osinkojen kokonaismäärät putosivat poikkeuksellisen paljon globaalin pandemian seurauksena eivätkä ne siksi edusta ns. normaalia tasoa.

¹¹ Kts. raportin s. 117–118. Vuonna 2020 osinkojen kokonaismäärät putosivat poikkeuksellisen paljon globaalin pandemian seurauksena eivätkä ne siksi edusta ns. normaalia tasoa. HUOM: arvioissa on jo huomioitu verosopimusten vaikutukset lähdeveron perimismahdollisuuksiin.

¹² Vuoden 2016 osalta palautusten määrä on jo tiedossa. Muiden vuosien osalta esitetty arvio pohjaa oletukseen vuotta 2016 vastaavasta jälkikäteisten hakemusten suhteellisesta määrästä.

lähdeveroa ja Tanska on juuri laajentamassa omaa lähdeveromenettelyään koskemaan kaikkia rahastoille maksettuja osinkoja. Myös Tanskassa lähdeveron taso on 15 prosenttia, eli paljon korkeampi kuin selvityksen kohteena ollut 5 prosentin lähdevero.

Rahastojen saamiin osinkoihin kohdistuvan lähdeveron käyttöönotolle olisi vahvat perusteet myös Suomessa. Suomen tulisi myös pyrkiä uudelleenneuvottelemaan ne verosopimukset, jotka kieltävät osinkojen lähdeveron perimisen. Näitä verosopimuksia hyödynnetään verovälttelyssä myös nykytilanteessa, jossa esimerkiksi ulkomaisille yrityksille ja ulkomaisille luonnollisille henkilöille maksetut osingot ovat lähdeveronalaisia.

Vakuutuskuorien veroedut tulisi poistaa kokonaan, osinkojen lähdevero toissijainen vaihtoehto

Vakuutusyhtiöiden hallinnoimissa sijoitussidonnaisissa säästöhenkivakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa (vakuutuskuorissa) on kyse sijoitustuotteista, joiden avulla sijoittaja voi saavuttaa merkittäviä veroetuja. Edut perustuvat ensinnäkin niillä saavutettavaan lykkääntymisetuun: sijoittajan ei tarvitse maksaa veroa kuoren sisällä käydyistä kaupoista tai kuoreen maksetuista osingoista, vaikka sijoittajalla on esimerkiksi sijoitusrahastoon verrattuna huomattavasti suurempi päätösvalta sen suhteen, minkälaisia sijoituksia kuoreen ostetaan. Verotus tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun sijoittaja nostaa vakuutuskuoresta varoja.

Sijoittajan sijoituksia koskeva päätäntävalta huomioon ottaen pelkkää lykkääntymisetuakin voidaan pitää perusteettomana. Vakuutuskuorten avulla veroista on kuitenkin mahdollista välttyä myös kokonaan muuttamalla ennen varojen nostoa sellaiseen maahan, jossa vakuutuskuorista tehtyjä nostoja ei veroteta. Toinen tapa välttyä vakuutuskuoreen kerrytettyihin sijoitustuottoihin kohdistuvilta pääomatuloveroilta on antaa vakuutuskuori lahjana tai perintönä eteenpäin. Ulkomaisiin vakuutuskuoriin liittyy muitakin ongelmia. Niihin on joissakin tapauksissa mahdollista ostaa sellaisia sijoituskohteita, joita kotimaisiin kuoriin ei ole mahdollista sisällyttää. Ulkomaisilla vakuutusyhtiöillä ei myöskään ole ilmoitusvelvollisuutta Suomen verohallinnolle, joten verohallinto ei useimmiten saa tietoja suomalaisten ulkomaisiin vakuutuskuoriin sijoittamista varoista. Tämä luonnollisestikin helpottaa verovälttelyä.

Vaikka vakuutuskuorten ilmeisimpiä ongelmia on viime vuosina korjattu, ei niillä tapahtuvaa verovälttelyä ole lopetettu. Samaan aikaan vakuutuskuoriin sijoitettujen varojen määrä on kasvanut merkittävästi¹³. Jos ongelmaan haluttaisiin oikeasti puuttua, tulisi vakuutuskuoren sisällä syntyvät tuotot säätää siihen sijoittaneen tahon veronalaiseksi tuloksi sinä vuonna,

¹³ Pelkästään suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden tarjoamissa sijoitusvakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa oli vuoden 2017 lopussa jo lähes 30 miljardia euroa: Verohallinto, harmaan talouden selvitysyksikkö: Verovilppi kansainvälisessä sijoitustoiminnassa: https://www.vero.fi/globalassets/harmaa-talous-ja-talousrikollisuus/selvitykset/2019_07-verovilppi-kansainv%C3%A4lisess%C3%A4-sijoitustoiminnassa.pdf

kun tuotot kuoren sisällä syntyvät eli toisin sanoen vakuutuskuoret tulisi ohittaa verotuksessa. Lisäksi erillisellä arvonnousuverolla voitaisiin puuttua sekä tosiasiallisen maastamuuton että keinotekoisien maastamuuton avulla tapahtuvaan veron välttämiseen. Verottajan tiedonsaannin parantamiseksi verovelvolliset tulisi lisäksi velvoittaa ilmoittamaan verottajalle myös ulkomaisissa vakuutuskuorissa olevista säästöistä. Mikäli näitä toimia ei toteuteta, kannattaa Finnwatch osinkoihin kohdistuvan lähdeveron säätämistä vakuutuskuoriin maksettaville osingoille. Tällä varmistettaisiin, että edes osa vakuutuskuoreen kertyvistä tuotoista olisi jonkinlaisen verotuksen piirissä.